

Hızır Aleyhisselâm

Gebze'den okuyucumuz: “İnsanlık tarihinde Firavun, Şeddat, Nemrut, gibi pek çok inkârcı ve tahripçi kimselerin yaşadığı biliniyorken; Hazret-i Musa (as) Hazret-i Hızır (as) ile gezdiği esnada Hazret-i Hızır (as) bir çocuk öldürüyor. Ve yapmış olduğu fiilleri kendi iradesi ile değil, Allah'ın iradesiyle gerçekleştirdiğini söyleyerek, öldürdüğü çocuk için, ‘İleride çok büyük zararlara neden olacak fiillerinden korktuk’ diyor. Bu ne demektir? Nasıl korkudur? Hâlbuki Allah her şeye hâkimdir.”

Kur'ân'da Hazret-i Musa (as) ile Hazret-i Hızır'ın (as) bir süre birlikte seyahat ettikleri hakkında bilgi verilir. Bu seyahati Hazret-i Musa (as) istemiştir, Cenâb-ı Hak da yolları açmıştır.

Olay kısaca şöyle:

Hazret-i Musa (as), Hızır'ı (as) gördüğünde selâm verdi. Ve “Cenâb-ı Hakk'ın sana öğrettiği ilimden istifade etmem için seninle gelebilir miyim?” dedi. Hazret-i Hızır (as):

“Benim yaptıklarım sabretmeye senin gücün yetmez ya Musa! Bende, Allah'ın kendi ilminden bana verdiği öyle bir ilim var ki, sen onu bilemezsin. Sende de, Allah'ın sana verdiği öyle bir ilim var ki, ben de onu bilemem” dedi ise de, Hazret-i Musa (as):

“Beni inşallah sabırlı bulursun. Sana hiçbir işinde karışmayacağım” diye cevap verdi. Hızır (as) bu defa:

“O halde bana uyacaksan, ben sana anlatmadıkça her hangi bir şey hakkında bana soru sormayacaksın” dedi ve ikisi birlikte yürüdüler. Bir gemiye bindiler. Bir serçe kuşu geminin güvertesine kondu ve denizden bir iki yudum su aldı. Hızır (as):

“Ya Musa! Benim ilmimle senin ilmin; Allah'ın âlemleri kuşatan sonsuz ilmini bu

serçenin denizden aldığı bir yudum su kadar eksiltmez” dedi. Sonra Hızır (as) geminin tahtalarından bir ikisini söküp attı. Hz. Musa (as):

“Adamcağızlar bizi gemilerine aldılar. Sen gemilerini batırmak mı istiyorsun?” dedi. Hz. Hızır (as):

“Sen bana sabredemezsin, demedim mi?” dedi. Hazret-i Musa (as) özür diledi.

Yürüdüler. Sokakta bir erkek çocuk gördüler. Hızır (as) çocuğu öldürdü. Musa (as) tekrar şaşırmişti:

“Aman, ne yaptın? Günahsız bir canı telef ettin!” dedi. Hızır (as):

“Ben sana yaptığım işlere dayanamazsın demedim mi?” dedi. Musa (as):

“Bundan sonra sana bir şey sorarsam artık bana arkadaş olma” dedi ve yine yola koyuldular.

Bir kasabaya vardılar. Kasaba halkından yiyecek istediler. Kasaba halkı bunlara yiyecek vermedi. Sonra şehrin içinde yıkılmak üzere olan bir duvar gördüler. Hızır (as) bir işaretle duvarı onardı. Musa (as):

“Keşke ücret alsaydın. İhtiyacımız vardı” dedi. Hızır (as):

“Artık seninle ayrılmalıyız” dedi. “Dayanamadığın işlerin yorumunu sana anlatayım: Gemi, denizde çalışan birkaç yoksula aitti. Onu kırarak kusurlu kılmak istedim. Çünkü peşlerinde her sağlam gemiye zorla el koyan bir hükümdar vardı. Çocuk ise, inanmış bir anne ve babanın evlâdı olmasına rağmen, çok asiydi. Anne ve babasını da azdırmasından ve inkâra sürüklemesinden korktuk. Duvara gelince, şehirde iki yetim erkek çocuğa aitti. Duvarın altında onların hazinesi vardı. Babaları da iyi bir kimseydi. Rabbin onların ergenlik çağına ulaşmasını ve Rabbinden bir rahmet olarak hazinelerini başkalarının müdahalesi olmadan çıkarmalarını istedi. Ben bunları kendiliğimden yapmadım. İşte dayanamadığın işlerin iç yüzü budur.”¹

Peygamber Efendimiz (asm) bu olayı kendi diliyle de anlattı ve daha sonra: “Allah Musa’ya rahmet etsin. Keşke sabretseydi de, aralarında geçen maceralar Cenâb-ı Hak tarafından bize bildirilseydi” buyurdu.²

1- Hazret-i Musa (as) ile Hazret-i Hızır’ın (as) ilimleri farklı farklıdır; fakat her iki ilim de Allah katından verilmiştir, birbirinden üstün değildir. Bunu Hızır’da (as) doğrulamıştır.

2- Hazret-i Hızır'ın (as) ilmi, "ledün" ilmidir. Yani Allah'ın ona lütfettiği, hâdiselerin iç yüzünü gösteren gizli ilimlerdenidir. Bu ilim gereği Hızır (as) varlıkların görünen kısmı gerisinde var olan incelikleri, hikmetleri, gelecekteki tavırları, geçmişteki sebepleri ilk bakışta biliyordu. Hazret-i Musa'nın (as) ilmi de vahye dayanmaktadır. Fakat Hazret-i Musa'nın (as) ilim alanı, olayların dış yüzüne bakarak Allah'ın hükümlerini bilmektir.

3- Hazret-i Musa'nın (as) ilim öğrenmek için Hazret-i Hızır'a (as) gitmesinde, ilim için yolculuk yapmaya ve ilim öğrenmeye teşvik vardır.

4- Hazret-i Hızır'ın (as) ilmi Müessirden esere, Yaratandan varlıklara doğru görünmez tecellilerle ilgili olarak, Allah'ın dilediği kadarına vâkıf kıldığı bir ilimdir. Hazret-i Musa'nın (as) ilmi ise eserden Müessire, varlıklardan Yaratana, yaratılmışlardan Allah'a doğru yakarışı ve yaklaşımı düzenleyen bir ilimdir.

5- Her iki ilim de Allah'tan gelmesi itibarıyla Ledün ilmidir. Fakat olayların iç yüzünü bilmek ancak Allah'ın dilemesi ve vermesi ile mümkündür. Bu ilim, kişisel çaba ve gayret ile öğrenilmez. Hazret-i Musa'ya (as) gelen vahiy ise akla hitap eder. Aklın çözümlemesine ve öğrenmesine kapalı değildir.

6- Hazret-i Hızır (as) Haktan halka gelen fiilleri bilmektedir. Hazret-i Musa (as) ise haktan Hakka giden fiillerin hükümlerini bilmektedir.

7- Hızır'ın (as) çocuğu öldürmesi, Azrail'in (as) ruhları almasından farksız bir tasarruftur. Allah'ın emri ve takdiri her zaman ön plândadır. Allah emretmiştir, Hızır bu emri icra etmiş, yerine getirmiştir. Fakat öyle ki, neden icra ettiğini, Allah'ın bildirmesiyle bilmektedir. Bilmek suç değildir. Allah'ın neden emrettiğini sorgulamak ise, hiç kimsenin harcı değildir. Allah'ın emrini sorgulayamayız.

8- Hazret-i Musa (as) Allah'ın emirlerini tebliğ etmeye memurdu. Hazret-i Hızır (as) ise Allah'ın emirlerini tebliğ etmeye değil, bizzat icra etmeye ve yapmaya memurdu.

9- Hazret-i Musa (as) zahirî ilimlere, Hazret-i Hızır da (as) bâtinî ilimlere mazhardı. Hazret-i Muhammed (asm) ise her iki ilme de mazhar kılındığından zülcenâheyn (çift kanatlı) ünvanına sahiptir.³

10- Bedüzzaman Hazretlerinin tesbiti ve keşfiyle, Hazret-i Hızır (as) bu gün de, serbest, bir anda çok yerlerde bulunmaya istidatlı ve insanî ihtiyaçlarla sınırlı olmayan bir hayat içinde bulunmaktadır. Velâyet makamlarından bir makam vardır ki, o makama gelen veli Hazret-i Hızır (as) ile görüşmekte ve Hızır'dan (as) ders almaktadır.⁴

11- Halk arasında dolaşan, “Kul daralmayınca Hızır (as) yetişmez” sözünde hakikat payı vardır.

Dipnotlar:

1- Kehf Sûresi, 18/60-82

2- Buhârî, 1/102

3- M. Hamdi Yazır, H.D.K.Dili, 5/3274

4- Mektûbât, s. 11, 12